

Trudna sztuka reportażu

Karty pracy

Przeklęta woda

1. Podaj informacje dotyczące treści reportażu Ireneusza Dańki.

Wpisz w każdą lukę odpowiednią informację.

Reportaż jest opisem zdarzeń autentycznych, ważnych, aktualnych, bezpośrednio poznanych lub udokumentowanych.

Reportaż powstał w roku podczas
tzw. tysiąclecia. Przedstawia dramatyczne wydarzenia, do
których doszło na Polski, w okolicach Nowego
Sącza i Autor podaje okoliczności śmierci trzech osób
– nauczycielki, i budowlanego.
Informacje o tragedii zebrał podczas
z i świadkami zdarzeń.

2. Przyporządkuj treść informacji o przebiegu wydarzeń do osób, które je
przekazały.

*sołtys Czerńca, sąsiad nauczycielki, mieszkańcy Starej Wsi, komendant straży
pożarnej, ratownik, zwyczaj jednej z ofiar, okoliczności śmierci jednej z ofiar,
zachowanie członka rodziny ofiary, przedstawienie jednej z ofiar, własne
uczucia wywołane burzą*

Osoba przekazująca informacje	Treść przekazywanej informacji

3. Zaznacz poprawne dokończenia zdania. W reportażu *Przeklęta woda*
autor:

- A. opisuje sytuację z własnego punktu widzenia.
- B. komentuje wypowiedzi świadków wydarzeń.
- C. podsumowuje przedstawione wydarzenia.
- D. łączy w całość wypowiedzi bohaterów.

4. Uzupełnij schemat kompozycji reportażu Ireneusza Dańki.

Wpisz w każdą lukę odpowiedni wyraz.

eksponycja – zaprezentowanie reportażu

część główna – bohaterów będące sposobem udratyzowania treści

rozwiązanie – relacji

5. Tytuł powinien przyciągnąć uwagę odbiorcy, ponieważ często właśnie nim
kierują się czytelnicy podczas wyboru lektury.

a) Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi. Jaką funkcję może pełnić tytuł?

- A. Jest zapowiedzią tematu tekstu.
- B. Pomaga w interpretacji tekstu.
- C. Kształtuje gusty czytelnicze.
- D. Ujawnia intencje autora.

b) Zaznacz wszystkie poprawne dokończenia zdania.

Tytuł reportażu Ireneusza Dańki jest

- A. zdaniem pojedynczym nierozwiniętym.
- B. związkiem frazeologicznym.
- C. równoważnikiem zdania.
- D. epitetem.

6. Autor reportażu nie wyraża swoich ocen i opinii wprost, ale poprzez dobór
odpowiednich środków językowych. Odszukaj w ostatnim fragmencie
tekstu (wraz ze śródtytułem) słowa niosące w sobie elementy oceny
żywołu i wpływające na emocje czytelnika.

**Wpisz obok nazwy każdej części mowy odpowiednie przykłady
w takiej kolejności i formie gramatycznej, w jakiej pojawiają się
w tekście; oddziel je przecinkami.**

ręczowniki:

przymiotniki:

czasowniki:

przysłówki:

Rerporterów sposób na życie

- Oceń prawdziwość każdego zdania.
Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.
 - Reportaż cieszy się u czytelników powodzeniem, ponieważ często jest traktowany jako realistyczna literatura piękna. P / F
 - Aktualność zebranego przez reportera materiału stanowi podstawę wiarygodności reportażu. P / F
 - Choć reportaż często powstaje z potrzeby chwili, niemal w biegu, skłania do głębszej refleksji nad światem i człowiekiem. P / F
 - Autora reportażu nazywa się reporterem; użycie wyrazu reportażysta jest traktowane jako błąd językowy. P / F
- Gdy opisujesz coś, co się zdarzyło tego dnia, czas aktualny sprawi, że ludzie ujrzą to w swojej wyobraźni. Po miesiącu element czasu zniknie i twoje sprawozdanie stanie się płaskie. I ludzie nie ujrzą go już w swoich umysłach ani nie będą pamiętać. Lecz jeśli stworzysz to, zamiast opisać, możesz uczynić je okrągłym, całym, pewnym, i tchnąć w nie życie.*
Aby z powodzeniem wykonywać swój zawód, reporter musi posiadać określone cechy charakteru. Wskaż te, o których można wnioskować na podstawie przytoczonego cytatu. Zaznacz wszystkie odpowiednie nazwy cech:
oryginalność • łatwość pisania • uczciwość • erudycja • zdolność tworzenia • umiejętność wyjaśniania i przekonywania • wrażliwość i wyobraźnia • zdolność obserwacji • umiejętność posługiwania się słowem
- Na podstawie ostatniego zdania tekstu Marka Millera zapisz jego definicję reportażu w formie hasła słownikowego.
Reportaż –

Imperium

- Cytat przywołany w pierwszym akapicie tekstu Ryszarda Kapuścińskiego pochodzi z utworu Adama Mickiewicza:
 - Ballady i romanse.
 - Dziady.
 - Pan Tadeusz.
 - Reduta Orzona.
- Jaką funkcję pełni ten cytat w przytoczonym fragmencie tekstu?
 - Ma wykazać erudycję reportera.
 - Pozwala scharakteryzować sposób myślenia Rosjan o władzy.
 - Podkreśla, że naród rosyjski przez wieki był zastraszany przez rządzących nim tyranów.
 - Ma wzbudzić w czytelniku negatywne emocje wobec opisywanego narodu.

- Zimna wojna to
 - działania wojenne prowadzone w latach 70. XX wieku przez ZSRR i USA na terenach Arktyki.
 - konflikt zbrojny między Salwadorem a Hondurasem, nazywany też wojną stugodziną, opisany przez Kapuścińskiego w Wojnie futbolowej.
 - połączona z wyścigiem zbrojeń rywalizacja polityczna między państwami bloku wschodniego a państwami kapitalistycznymi w 2. poł. XX wieku.

- Które zdanie z reportażu wskazuje na to, że według Ryszarda Kapuścińskiego zimna wojna się nie zakończyła, ale stała się częścią osobowości niektórych ludzi?
 - „Chłopcy wpatrują się, wpatrują, pot występuje im na skronie”.
 - „Ale ona ciągle jest, jest w tym krążeniu wzroku między fotografią a twarzą...”
 - „Oczywiście w ogóle nie trafiają, bo pośród tych stu nie było żadnego [...]”.
 - „Ale widzę po jego twarzy, że teraz, bez okularów, nie zgadza mu się jeszcze bardziej”.

- Uzupełnij wypowiedzenie informacją z tekstu.
Losy rosyjskich cerkwi okazały się paradoksalne. W najlepszym stanie przetrwały te, które w latach komunizmu przekształcono w „.....”.

- Opisane przez Ryszarda Kapuścińskiego wystąpienie *Ideologa* to przykład:
 - humanizmu.
 - szowinizmu.
 - nacjonalizmu.
 - kosmopolityzmu.

- Wybierz odpowiednie informacje, aby utworzyć poprawną notatkę.
W każdej wyróżnionej parze zaznacz jedną z informacji.

Ryszard Kapuściński w roku 1989 / 1998, po ponad / niespełna dwudziestu latach widzi w odwiedzanym kraju ogromne / niewielkie przemiany. Dostrzega je między innymi w wygłoszonym podczas wiecu oskarżeniu rewolucji październikowej / Stanów Zjednoczonych Ameryki o upadek potęgi rosyjskiej. Przytoczony fragment reportażu może dać / nie może dać dzisiejszemu czytelnikowi wiedzę / wiedzy o współczesnej Rosji, ponieważ jest pełnym / niepełnym obrazem społeczeństwa. Obecność postaw innych niż prezentowane w dawnej cerkwi reporter zasygnalizował w ostatniej / pierwszej scenie przytoczonego fragmentu.